

Уладзімір Лайкоў ужо больш за трыццаць пяць гадоў выкладае беларускую і рускую мову і літаратуру ў Мётчанскай сярэдняй школе Барысаўскага раёна. Дабро, прыгажосць (якая выратуе свет) — гэта тое, што ён часта прапаведуе на сваіх уроках, і тое, што праз мастацкае слова ўласных твораў імкнецца пасеяць, абудзіць, узвядзіць у сэрцах чытачоў. Апавяданне «Спуджанае шчасце» — яркі таму прыклад. Можа быць, у наш тэхнагенны час з яго кліпавым мысленнем паэтызацыя інтымных пачуццяў праз паводзіны і думкі галоўных герояў — маладых людзей — падаецца і не дужа модным аўтарскім стылем, але сам факт такой «нямоднасці» выклікае толькі шкадаванне. **Алесь БАДАК.**

«У счастья нет завтрашнего дня: у него нет и вчерашнего; оно не помнит прошедшего, не думает о будущем: у него есть настоящее — и то не день, а мгновение».

(И.С. Тургенев)

На прагрэтай сонцам паляне квітнеў чабор. Здавалася, яго духмяны пах даносіў лёгкі ветрык далёка, ажно да бярозавага ўзлеску. А там, ніжэй, за пагоркам адлівала блакітныя хвалі рака яго жыцця — Бярэзіна.

Уся Алесева істота была напоўнена цёплымі краскамі чаканага лета. Яго маладое цела прагла жыцця, вады, характава, каханьня...

Яшчэ ўчора нічога пэўнага, акрэсленага не існавала. Алесю вельмі падабалася Яніна. Раз-пораз яго позіркі былі там, дзе ўзнікала яна. Ён любавалася яе мілавідным тварыкам, невялікімі карацелькамі-косачкамі, убранымі ў два бэзавыя банцікі. Слухаў звонкі і напеўны голас. Быў у замілаванні ад «зорачак у выгнанні...», пра якія спявала Янінка. Хацелася схавацца ў яе блакітных вачах. Ды хіба толькі схавацца — застацца там назаўсёды! Вось толькі адна незадача. Адзін са знаёмых яму

жуняй. І верылася, так хацелася верыць у тое, што і яна зверне ўвагу на Алесь, падаруе яму і толькі яму лепшую ў свеце ўсмешку. Такую, што аж затрапечацца сэрца, што нябачныя крышкі перанясучь Алесь ў край міласнасці і кахання.

Пакрысе набліжалася поўнач. Ужо не шугала, а толькі зрэдку зырчэла вогнішча. Моладзь дзе купкамі, а дзе і па двое, пазнікалі ў навакольнай цемры. Да слыху замроенага Алесь нечакана далейцаў раздражнёны голас Міколы. Найначай зноў крыўдзіць мясцовы гжэчны кавалер Яніну. «Хаця ён і помслівы, гэты Мікола, але зараз, альбо ніколі!» — раптам смела вырашыў Алесь. Ён у адно імгненне быў ужо каля Яніны. «Слухай, Янінка, давай я праводжу цябе дадому!» «Ой, дзякуй, Алеська! Трымай акардэон — дапаможаш паднесці». «Вось яно, блізкае, яснае шчасце...» — словамі паэта падумаў Алесь. Узрушаны і шчаслівы, ён падхапіў адной рукою музычны інструмент, а другой — узяў гарачую і трапяткую руку дзяўчыны. І яны пайшлі ад чабаровай палянкі па сцяжынцы ў вёску...

Уладзімір ЛАЙКОЎ

СПУДЖАНАЕ ШЧАСЦЕ

хлопцаў — Мікола — таксама, мабыць, жыву гэтымі мроямі-чаканнямі. І што асабліва бянтэжыла Алесь: Яніне былі даспадобы заляцанні Міколы. Яна смяялася. Гарэзнічала, спявала. Яна звяртала на сябе ўвагу.

Але сёння вечарам моладзь збіраецца побач з палянкай, дзе так пахне чабор. Там будзе весела. Будзе многа музыкі, гульняў і розыгрышаў. Алесю карцела пабыць там. Здавалася, нешта павінна сёння здарыцца.

Першы прыцемак агарнуў наваколле. Каля рэчкі, высокая ў небе ўжо шугала полымя: па-стараліся хлопцы, нацягалі з недалёкага лесу дроў. Яніна з акардэонам у руках вяла моладзевы рэй. Спявала песню за песняй, хто мог і хацеў, дапамагаў ёй у гэтым. «Червону руту не шукай вечарамі...», «У мяне ты адзіны!» Ах, як клаліся не столькі гукі, колькі словы гэтай вясёлай песні на трапяткое сэрца Алесь... «Вось быў бы я ў цябе адзіным... Бо ты — тая чырвоная рута, якую знайшоў я... — думаліся і паўтараліся неадчэпна ў галаве Алесь гэтыя словы, — якая ж ты прыгожая, якая ж ты недасяжная і якая жаданая, мілая мая Янінка!»

Яму так хацелася сказаць гэтыя словы сваёй каханай дзяўчыне. «Вось толькі ці прыйдзеца калі? Адкуль тая мая сарамяжлівасць, адкуль яна, тая нясмеласць?»

А Яніна іграла і спявала. Здавалася, усё наваколле гарэзнічала разам з гэтай прыга-

Потым гулялі разам і наступным вечарам. Адны. Праўда, нібы прысутнічаў і трэці. Больш гаварыла Яніна. Сціплы Алесь усё больш адмоўчаўся. Дзяўчына нават не то пасмяялася, не то сыранізавала: «Маўчанне — золата!» А потым сарвалася з месца і шпарка пабегла ўбок ад сцяжынкі. Алесь — за ёю. Раптам яна ўпала, ён каля яе таксама. «Алеська, родненькі...» — шаптала Яніна. Алесь моцна абняў дзяўчыну. Гарчае яе дыханне абхапіла ўсяго Алесь. Вось-вось, здаецца, вусны сустрэнуцца з вуснамі. Вось яно, блізкае, яснае шчасце...

Ды раптам побач гучна залапатала крыламі нейкая вялікая чорная птушка. Быццам бы хто яе выпусціў з рук... Яніна з Алесем усхапіліся. Страх потым прайшоў. Ды ўжо знаёмая сцэжка вяла іх у вёску...

За летам прыйшла восень. Пасля Пакроваў да Алесь (ён вучыўся ўжо ў горадзе) прыспела вестка: Яніна выйшла замуж за Міколу. Яшчэ праз год у іх нарадзіўся сын. А праз восем гадоў яны развяліся.

Алесь жа пасля заканчэння ўніверсітэцкай вучобы пабраўся шлюбам са сваёй аднакурсніцай. Яны нарадзілі дачку і сына, якія праз трыццаць гадоў зрабілі іх багатымі ажно на шэсць унукаў.

Але калі-нікалі асвеціцца Алесева памяць той чабаровай палянкай, тымі цёплымі летнімі вечарамі, тым першым каханнем. І сапраўды: хіба ж на вечар той можна забыцца? Пахне чабор...

КАЛІ ДВОРНІК — ДЫЗАЙНЕР І АРНІТОЛАГ

— Проста цуд! Ну проста цуд нейкі. Кожны год у адзін і той жа дзень яны пачынаюць паміж сабой таўчыся. Б'юцца насмерць, ірвуць адна адну на шматкі.

— Ды хто «яны», Валя? Пра каго размова?

— А птушкі. Хіба ж не разбудзілі?

— Яшчэ як. Думаў, каты птушанят крадуць.

— Гэта ж заўсёды ў адзін дзень вароны выкідваюць сарок з гнёздаў. Летась таксама так было. А тыя абараняюць іх, як Брэсцкую крэпасць.

— От, развялі птушнік у двары...

— А то яны вельмі пытаюцца. Наляцела з парку Горкага — процьма, — махнула рукой Валя і пабегла па сваіх бясконцых справах.

Першы раз бачу, каб дворнічыха была яшчэ і такім уважлівым арнітолагам. Калі толькі паспявае? Стаіць карчом, пальцамі пайдня вышчыпвае траву паміж пліт тратуара, а сама краем вока паглядае на кусты бэзу ці маляды дрэўцы невядома якой пароды пад вокнамі «хрушчо-вак», на якіх птушкі вядуць свой рэй. Птушынае жыццё ёй цікавае.

Хуценька раскідала па паштовых скрынках у пад'ездах «жыроўкі». Падгрэбла скошаную мужчынамі траву на газонах. А затым яе густа-зялёныя новы халацік перамяшчаецца на клумбы пад балконамі ўжо дзевяціпавярховіка. І нешта там наш дызайнер папраўляе, дасаджае, праполвае, прыхарошвае, палівае... Сама тых клумбаў нарабіла, ніхто не загадаў, на Камароўку па насенне ездзіла. Сама на іх і душыцца, ніхто асабліва не памагае. Гэта змайой Талік, муж, — ён у суседнім двары гаспадарыць, ёй пасабляе, на снег выходзіць і сына прывядзе. Снег — справа цяжкая. А вясной і ўлетку часцей адна.

У сваю чаргу і яна Таліку паможа. Пайшоў той у адпачынак — Валя за мяцёлку і ў яго двор. «Там таксама людзі жывуць».

Кветкі на клумбах у яе цвітуць ад ранняй вясны да снегу. Настурцыя, гартэнзія, турэцкая гваздзіка, лаватэра і «дэмакратычныя» аксаміткі. Стары чамадан сярод клумбы паставіла, туды зямлі насыпала і таксама кветак насадзіла.

Фота Юліяны ПЯСЕЦКАГА

Дворнік са стажам і актыўнай жыццёвай пазіцыяй Валянціна АКСЮЧЫЦ разам з мужам і калегам Анатолем.

На даволі моцным карлікавым дрэўцы на ўзроўні грудзей «расце» вазон з жывым яркім букетам. І стары плечыні кош поўніцца кветкамі. Вецер непадалёку гуляе з шырокімі лістамі папараць-кветкі... Нішто сабе атрымалася, арыгінальна. Адным словам, дызайнер-аматар.

Такое ўражанне — чалавек на заводзе раней працаваў-працаваў (бо хватка заводская адчуваецца), пакуль не засумаваў па свежым паветры. Усё правільна, толькі не на заводзе, а ў паліграфічнай вытворчасці — у цэху буйнейшага мінскага выдавецтва «Беларускі Дом друку». Працавала, пакуль доктар Кутавая (дарэчы, жонка Барыса Кутавога, на той час — генеральнага дырэктара тагомага выдавецтва, дзе і наша «Звязда» друкуецца) не парайла змяніць занятак. Бо шум друкарскіх машын пачаў элементарна наганяць ціск.

...Часам на яе злуюся. У шэсць гадзін яшчэ і спаць ахвота, а яе высокая жалезная цялешка з смеццем грыміць пад вокнамі — самы лепшы будзільнік. Субота ці нядзеля — аднолькава грыміць. Калі б быў рацыяналізатарам, абавязкова прыдумаў бы Валянціне «тачанку» на гумавай хадзе.

У двары нашым хорошыя людзі жывуць. Гэта я не толькі пра сябе любімага. Перш за ўсё пра Людмілу Бржазоўскую, знакамітую прымубалерыну і настаўніцу новых балетных зорчак. Тут і модны архітэктар, і былы спікер парламента, а некалі жыў і тагачасны кіраўнік урада. І яе работай усе задаволены, а гэта, калі хочаце, знак якасці той самай рабоце.

Як недарэчнасць успрымаецца паніка, што прайшла па доме напярэдвесні, — скарачаюць нашу Валянціну. Адзін пад'езд у знак пратэсту напісаў пісьмо ў домакіраўніцтва. Другі таксама нешта пісаў, але, здаецца, вышэй. Усе — хто пісаў ці не, раптам зразумелі: васьмашанцавала нам больш за 20 гадоў назад з дворнікам, і ўсё. А пойдзе Валя на заслужаны — іншай такой ніхто нам не прыйдзе. Сёння ў двары і пад'ездах парадак. Вы калі-небудзь бачылі, каб у 9-павярховым доме на пяць пад'ездаў і навокал быў парадак? Бо — глядзіць, не лянуецца, усе свае выхадныя (!) дні тут праводзіць з мятой у руках. А іншая наўрад ці будзе так шчыраваць за сціплыя дворнічавы грошы. І невыпадкова ў апошнія дні чэрвеня прыязджала здымачная група СТБ, здымала і паказала па тэлебачанні сюжэт пра Валянціну Аксучыц. Бо наш двор дзякуючы яе старанням вельмі няблага выглядаў на гарадскім конкурсе, дыплом Валі ўручылі. Шмат добрых слоў скамэр, у якой сваіх дзетак няма. От як.

Ну, у домакіраўніцтве таксама разбіраюцца ў людзях. Валя пагамоніць-пагамоніць, а ў яе спрэс чысціня, і начальства гэта любіць. Адным словам, прадоўжылі кантракт нашаму арнітолагу. То і нам спакайней.

А ў вас ёсць такая Валянціна-гаспадыня?

Уладзімір БЯРЭЗІН,
г. Мінск.

■ Факт

«СТАРЫЯ» ПАКРЫСЕ СЫХОДЗЯЦЬ

Нацыянальны банк Беларусі выключыў з абарачэння каля 70 працэнтаў купюр старога ўзору ад сумы найўжных грошай, якія знаходзіліся па-за касамі Нацбанка па стане на 1 ліпеня.

Як паведамляецца «пры гэтым асноўная маса выключаных з абарачэння наяўных грошай прыпадае на банкноты буйных наміналаў (Br50 тыс., Br100 тыс. і Br200 тыс.), у меншай ступені выключаюцца банкноты дробных і сярэдніх наміналаў».

Расхэне аб правядзенні дэнамінацыі афіцыйнай грашовай адзінкі з 1 ліпеня 2016 года было замацавана ўказам ад 4 лістапада 2015 года №450. Дэнамінацыя праведзена шляхам замены існуючых у абарачэнні банкнотаў узору 2000 года на банкноты і манеты ўзору 2009 года ў суадносінах 10 000 і 1 беларускі рубель.

НОВАЕ ЖЫЦЦЁ КАФЭ «БЯРОЗКА»

На плошчы Перамогі адкрылася новая ўстанова сеткі Golden Coffee — кафэ «Бярозка».

У гэтага месца — легендарная гісторыя. Спачатку памяшканне выкарыстоўвалася пад аўтасалон «Перамога». У 1957-м на гэтым месцы з'явілася першая закусачная-аўтамат, а праз дзесяць гадоў — кафэ пад назвай «Бярозка». Гістарычнае мінулае і вызначыла канцэпцыю ўстанова. Лагатып

выкананы ў стылі 1960-1970-х і нагадвае пра аўтамабільнае мінулае. Экстэр'ер застаўся фактычна без змен, гісторыка-культурную каштоўнасць было вырашана захаваць. Што да інтэр'ера, то памяшканне цяпер падзелена на тры зоны, кожная з якіх аформлена ў індывідуальным стылі. Першая — светлае кафэ-кандытарская для дзелавых сустрэч і сямейнага адпачынку. Па цэнтры — вінны бар з аб'ёмнай столлю, віннай шафай і барнай стойкай. Трэцяя зона — lounge. Тут мяккія шырокія каналы, вялікія сталы, рассябляючае святло і музыка — джаз, блюз, дыджэй-сэты. У меню будучы як вядомыя стравы сеткі Golden Coffee, так і аўтарская кухня.

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by

ГІНУЦЬ ДЗЕЦІ

На Брэстчыне некалькі апошніх дзён азмрочаныя сумнымі весткамі пра гібель дзяцей. У рацэ Шчара патануў 15-гадовы выхаванец дзіцячага дома. Як высветлілі работнікі міліцыі, хлопце і яго таварышы пайшлі купіцца без дазволу. Юнак не ўмеў плаваць, аступіўся і ўпаў у ваду.

А ў Белаазёрску 12-гадовы хлопчык упаў з балкона 5-га паверха. Відавочцы расказвалі, што школьнік стаяў і трымаўся за вярхоўкі, на якіх сушаць бялізну. У нейкі момант вярхоўкі не вытрымалі і абарваліся. Хлопчык не ўтрымаў раўнавагу і ўпаў уніз. Медыкі канстатавалі смерць школьніка. Беражыце дзяцей!

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«Гуляем на ўсе»

1. Организатор Игры: Сведения об организаторе рекламной игры: Общество с дополнительной ответственностью «Астотрейдинг» (ОДО «Астотрейдинг»), находящееся по адресу: 223053, Республика Беларусь, Минская область, Минский район, д. Боровая, дом 7, административные помещения, УНП 690362737.
2. Наименование Игры: «Гуляем на ўсе»
3. Сроки проведения рекламной игры: с 26 мая по 4 августа 2016 г.
4. Рекламная игра зарегистрирована Министерством торговли Республики Беларусь. Свидетельство № 2760 от 19.05.2016.
5. В рекламной игре приняли участие 10 666 участников.
6. Призовой фонд разыгран частично. Обладателями призов стали 199 человек.
7. Список победителей с информацией о выигрыше опубликован на официальном сайте сети АЗС «А-100» <http://azs.a-100.by/>.
8. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры – (017) 233-33-33.